

ปีที่ 14 ฉบับที่ 11 ประจำเดือน สิงหาคม 2556

ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม

Email :farmproduction@dpo.go.th

แนวทางการปฏิบัติงานส่งเสริมเชิงรุก(Smart Officer)

นโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยนายยุคล ลิ้มแหลมทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2555

“เกษตรกรไทยเป็น Smart Farmer โดยมี Smart Officer เป็นเพื่อนคู่คิด”

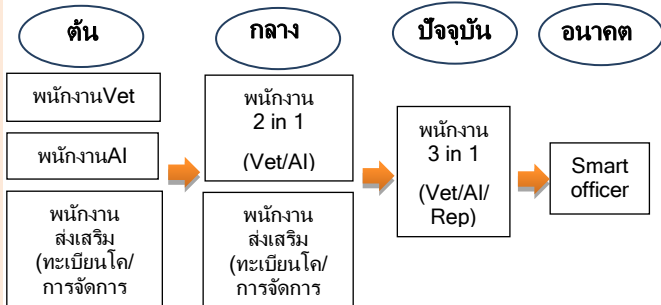
Smart Farmer

- มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่
- มีข้อมูลในการประกอบการตัดสินใจ
- มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด
- มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค
- มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม
- มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร (รายได้ไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท/ปี)

Smart Officer

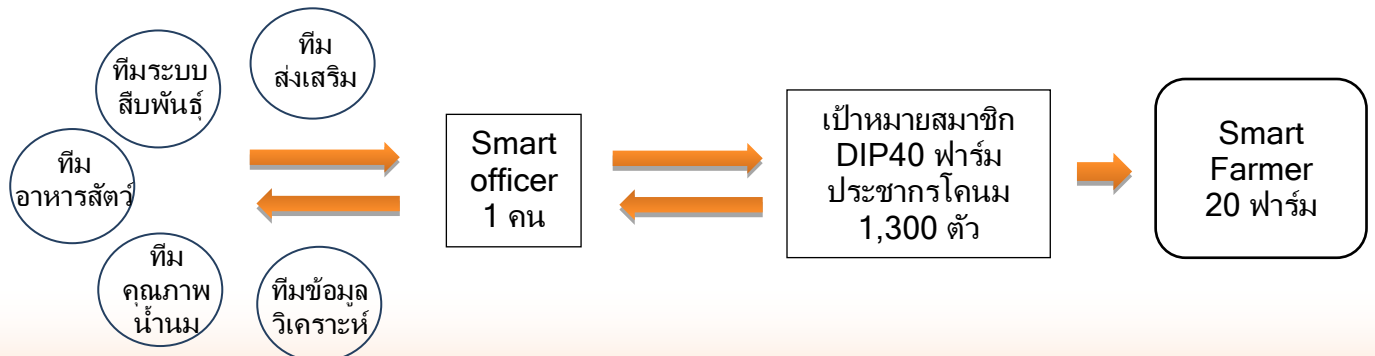
- มีความรักเกษตรกรเหมือนญาติ
- มีความรอบรู้ทางวิชาการและนโยบาย
- ใช้เทคโนโลยีมาช่วยเหลือเกษตรกร
- สร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร
- มีความภาคภูมิใจ ในองค์กรและความเป็นข้าราชการ

แนวคิด Smart officer ของ อ.ส.ค.

Smart Farmerคือใคร?	Smart Farmerมาจากไหน?
<p>○ความหมายในเชิงกระบวนการ “เกษตรกรเป้าหมายของ กษ. ซึ่งเป็นผลผลิตหนึ่งของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ที่ต้องร่วมดำเนินงานตามภารกิจหลัก/งาน/โครงการ/กิจกรรม ให้สามารถส่งผลให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรเป้าหมายให้เป็น Smart Farmer ได้”</p> <p>○ความหมายในเชิงผลผลิต “บุคคลที่มีความภูมิใจในการเป็นเกษตรกร มีความรอบรู้ในระบบการผลิตด้านการเกษตรแต่ละสาขา มีความสามารถในการวิเคราะห์ เชื่อมโยงและบริหารจัดการการผลิตและการตลาด โดยใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ดำเนินถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม”</p>	<p>○เกษตรกรที่เป็น Smart Farmer อยู่แล้ว (Existing Smart Farmer) ได้มาจากการสำรวจ คัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติและตัวชี้วัดตรงตามที่กำหนด เช่น อาสาสมัครเกษตรกร/ปราชญ์ชาวบ้าน/เกษตรกรดีเด่นสาขาต่างๆ/เกษตรกรทั่วไป ที่ได้รับการพัฒนามาแล้วจากหน่วยงานต่างๆ</p> <p>○เกษตรกรเป้าหมายที่จะพัฒนาเป็น Smart Farmer อาจจะเป็นอาสาสมัครเกษตรกร/เกษตรกรทั่วไป/ยุวเกษตรกร/เกษตรกรรุ่นใหม่ที่เป็นเป้าหมายในการดำเนินงานตามโครงการกิจกรรม ของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งมีความพร้อมที่จะได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer</p>

แนวทางการทำงานของคิต Smart officer

ที่มา : นายคณัย สายนัย

การอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “งานส่งเสริมเชิงรุก (Smart Officer)” ณ ไร่อรุณวิทย์ รีสอร์ท

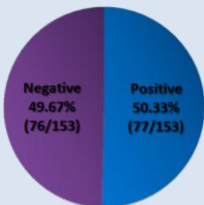
บทคัดย่อ : งานวิจัยภายในประเทศ

การสร้างไบโอฟิล์มของเชื้อสตาฟฟีโลค็อกคัสและเชื้อสเตรปโตค็อกคัส ที่เพาะแยกได้จากโคที่มีภาวะเต้านมอักเสบในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย

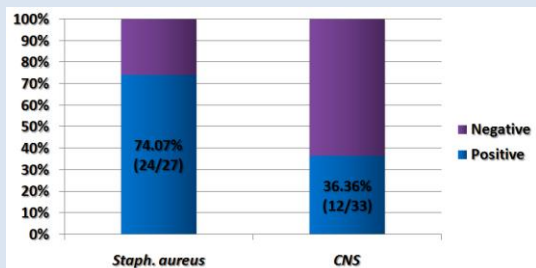
ศุภรัตน์ บุญยตรา และ วัฒนา จุเป็ย
คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลการทดลอง

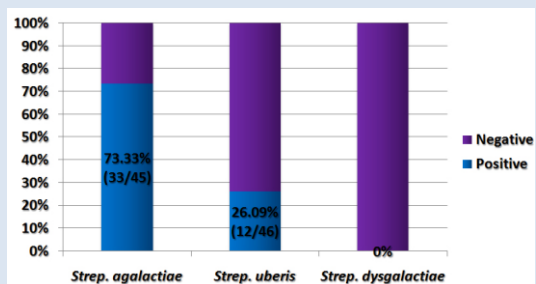
เชื้อแบคทีเรียที่ถูกนำมาศึกษา แบ่งเป็นเชื้อกลุ่มสตาฟฟีโลค็อกคัส 60 เชื้อ แยกเป็น *Staph. aureus* จำนวน 27 เชื้อ และเชื้อกลุ่ม coagulase-negative Staphylococci(CNS) จำนวน 33 เชื้อ และเชื้อกลุ่มสเตรปโตค็อกคัส 93 เชื้อ แยกเป็น *Strep. agalactiae*จำนวน 45 เชื้อ *Strep. uberis*จำนวน 46 เชื้อ และ *Strep. dysgalactiae*จำนวน 2 เชื้อ สัดส่วนการสร้างไบโอฟิล์มของเชื้อแบคทีเรียที่นำมาทดสอบทั้งหมดแสดงไว้ในภาพที่ 3 และสัดส่วนการสร้างไบโอฟิล์มของเชื้อแบคทีเรียแต่ละสปีชีส์ในกลุ่มสตาฟฟีโลค็อกคัสและกลุ่มสเตรปโตค็อกคัสแสดงไว้ในภาพที่ 4 และ 5 ตามลำดับ

ภาพแสดงสัดส่วนการสร้างไบโอฟิล์มของเชื้อแบคทีเรียที่นำมาทดสอบทั้งหมด

ภาพแสดงสัดส่วนการสร้างไบโอฟิล์มของเชื้อแบคทีเรียแต่ละสปีชีส์ในกลุ่มสตาฟฟีโลค็อกคัส

ภาพแสดงสัดส่วนการสร้างไบโอฟิล์มของเชื้อแบคทีเรียแต่ละสปีชีส์ในกลุ่ม สเตรปโตค็อกคัส

สรุปและวิจารณ์

การศึกษานี้เป็นรายงานความสามารถในการสร้างไบโอฟิล์มของเชื้อสตาฟฟีโลค็อกคัสและเชื้อสเตรปโตค็อกคัสที่เพาะแยกได้จากโคที่มีภาวะเต้านมอักเสบครั้งแรกในประเทศไทย พยาธิกำเนิดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างไบโอฟิล์มของเชื้อจุลินทรีย์เหล่านี้ควรได้รับการศึกษาค้นคว้าที่มากยิ่งขึ้น

ที่มา : นิตรกรางานโคนมแห่งชาติ 56

ราคา:วัตถุดิบอาหารสัตว์

ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ ในพื้นที่ อ.มวกเหล็ก
ประจำเดือน สิงหาคม 2556

รายการ	น้ำหนัก กส./กก.	ราคา กส.	ส.ค.56	ส.ค.55
			บาท/กก.	บาท/กก.
กากถั่วเหลือง	70	1,260	18.00	22.00
เมล็ดฝ้าย	50	700	14.00	14.00
แร่ธาตุ อ.ส.ค.	25	300	12.00	12.00
แร่ธาตุ อ.ส.ค.	50	575	11.50	11.50
ข้าวโพดบด	80	900	11.25	11.37
สามอลท์	40	410	10.25	9.62
รำสาลี	50	425	8.50	7.00
ผิวถั่วเหลือง	40	320	8.00	8.75
ถั่วเขียวบด	80	690	8.62	8.50
กากนุ่น	70	-	-	8.00
กากมะพร้าว	70	540	7.71	7.50
มันเส้นสับมือ	59	466	7.89	7.45
รำอ่อน(เบอร์2)	60	380	6.33	6.33
กากปาล์ม	80	480	6.00	6.00
รำหยาบ	40	160	4.00	3.50
อาหารเม็ดกรงไทย 16%	30	297	9.90	9.86
อาหาร อ.ส.ค.816(โครีตนมผง16%)	30	255	8.50	8.50
อาหาร อ.ส.ค.916(โครีตนมเม็ด16%)	30	263	8.77	8.77

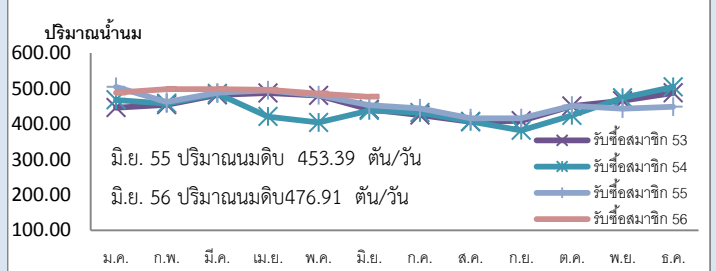
จำนวน:โคนม อ.ส.ค.

รายงานจำนวนโคนมและสมาชิกส่งน้ำนมดิบให้อ.ส.ค.

ประจำเดือน มิถุนายน 2556

ภาค/ หน่วยงาน	สมาชิกส่งนม (ราย)	โคทั้งหมด (ตัว)	โครีตนม (ตัว)	ปริมาณนมดิบ (ตัน/วัน)
กลาง	1,501	49,193	22,610	197.32
เหนือ	453	21,072	9,112	77.98
ตอ/น	486	15,166	6,616	85.44
ใต้	1,045	37,410	16,099	114.41
อ.ส.ค.	-	461	150	1.76
รวมทั้งหมด	3,485	123,302	54,587	476.91

กราฟแสดงปริมาณน้ำนมดิบรวม อ.ส.ค. ม.ค53-มิ.ย. 56

หมายเหตุ : ปริมาณนมดิบ ต้นวัน (ไม่รวมน้ำนมดิบจากหน่วยงานภายนอก)

การจัดการฟาร์ม

**ประสิทธิภาพการผลิตสิ่งทีเกษตรกรควรรู้
เพื่อใช้ในการจัดการฟาร์ม**

โดย สุชาติ แพงจันทิก
หัวหน้าแผนกพัฒนาการเลี้ยงโคนม

การทำกิจการฟาร์มโคนมให้มีประสิทธิภาพ เกษตรกรต้องมีการจดบันทึกข้อมูลต่างๆอย่างถูกต้องเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ประเมินสถานะภาพการผลิตของฟาร์มอย่างสม่ำเสมอ และนำผลการวิเคราะห์มาใช้ประกอบในการจัดการฟาร์ม ค้นหาจุดอ่อนหรือปัญหาของฟาร์มและทำการแก้ไขอย่างเป็นขั้นตอนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ข้อมูลที่สำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตและรายได้ของฟาร์มที่เกษตรกรควรรู้และให้ความสนใจเพื่อใช้ในการจัดการฟาร์มมีดังต่อไปนี้

ขนาดของฝูงโค(Dairy Size) หรือสัดส่วนฝูงโค
ประกอบด้วยฝูงแม่โคนมและฝูงโคทดแทน

1. ฝูงแม่โคนม

1.1 ฝูงแม่โครีดนม จำนวนแม่โครีดนมมีผลต่อรายได้ของฟาร์มเกษตรกรโดยตรงควรมีแม่โครีดนม 83% ของฝูงแม่โคทั้งหมด เพื่อให้ฟาร์มมีสัดส่วนในปริมาณที่สูงเพื่อให้ผลผลิตน้ำนมเป็นรายได้ของฟาร์ม ถ้ามีแม่โครีดนมต่ำกว่า 83% แสดงว่าฟาร์มอาจมีปัญหาด้านการให้อาหารการผสมพันธุ์แม่โคที่รีดนมอยู่ และเกษตรกรต้องดูสัดส่วนแม่โคที่ตั้งท้องกับ ไม่ตั้งท้องเพื่อให้มีแม่โครีดนมในรอบต่อไป

ฝูงแม่โครีดนมควรมี 83%
ของฝูงแม่โค

ฝูงแม่โครีดนมตั้งท้อง 42%
และฝูงแม่โคตายตั้งท้อง
17% รวมฝูงแม่โคตั้งท้อง 59%

1.2 ฝูงแม่โคพักการรีดนม(โคตาย) คือโคที่พักการรีดนมคิดจากจำนวนแม่โคทั้งหมดหักลบด้วยจำนวนแม่โครีดนม ซึ่งจำนวนที่เหมาะสมควรมีประมาณ 17% ของจำนวนแม่โคทั้งหมดแม่โคพักการรีดนมควรตั้งท้องทุกตัวส่วนแม่โคที่พักการรีดนมแล้วไม่ท้อง ไม่ควรมีในฟาร์มถ้ามีแสดงว่าฟาร์มมีปัญหาด้านการผสมพันธุ์ควรตัดทิ้งแม่โคเป็นอันดับแรก เพราะต้องรอให้แม่โคผสมติดและตั้งท้องอีก 9 เดือน จึงจะสามารถให้นมอีกรอบนับว่าเป็นการสูญเสียค่าใช้จ่ายอันมหาศาลของฟาร์ม

สัดส่วนแม่โครีดนมที่ตั้งท้องไม่ควรต่ำกว่า 42% และไม่ตั้งท้องไม่ควรเกิน 41% ของฝูงแม่โครีดนม และถ้ารวมแม่โคพักการรีดนมที่ตั้งท้อง 17% ฟาร์มเกษตรกรต้องมีแม่โคที่ตั้งท้อง 59% ของฝูงแม่โคทั้งหมด

(ต่อฉบับหน้า)

ที่มา : การอบรมเชิงปฏิบัติการ
“งานส่งเสริมเชิงรุก(Smart Officer)”
ณ ไร่อรุณวิทย์ รีสอร์ท อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

การจัดการ : ด้านสุขภาพ

ไขปัญหาสุขภาพโคนม(ต่อ)

รศ. สพ. ญ. ดร. สุณีรัตน์ เอี่ยมละมัย
คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ทำอย่างไรเมื่อโครก้างหลังคลอดลูก

รกคือเนื้อเยื่อส่วนของลูก (หรือเนื้อเยื่อหุ้มตัวลูก) ที่เกาะติดกับผนังมดลูกของแม่ ในโคการเกาะติดคล้ายเม็ดกระดุม(cotyledonary type) โดยปกติรกจะถูกขับออกจากรูคลอดภายใน 3-8 ชั่วโมง กรณีลอกหลุดออกมาช้ากว่า 12 ชั่วโมงหลังคลอดแสดงว่ามีความผิดปกติหรือเรียกว่าเกิดรกค้าง เกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น แม่อายุมากเคยให้ลูกหลายตัว มดลูกเฉื่อย โคมิปัญหาคลอดยาก โคคลอดลูกแฝด โคคลอดก่อนกำหนดหรือมีการแท้งลูกในระยะท้าย โคมิการติดโรคแท้งติดต่อหรือโรคทางการสืบพันธุ์ในฝูง ในอาหารขาดวิตามินเอ วิตามินอีหรือแร่ธาตุซีลีเนียม โดยทั่วไปโคนมพบปัญหาการค้างได้มากกว่าโคเนื้อ

เมื่อเกิดรกค้างในโคหลังคลอด แนะนำให้ตามสัตวแพทย์ให้เร็วเพื่อทำการแก้ไข ลดการติดเชื้อในมดลูก และการติดเชื้อแทรกซ้อน โดยจะตัดรกให้สั้นที่สุดติดช่องคลอด (ไม่ล้วงมือไปปลดรกในมดลูก เพราะจะทำให้เสียหายต่อมดลูกและทำให้เกิดปัญหาผสมติดยากสูงขึ้น) และใส่ยาปฏิชีวนะที่เตรียมสำหรับใช้ในมดลูกอย่างสะอาด ไม่เพิ่มโอกาสติดเชื้อปนเปื้อนจากภายนอก ให้การรักษาเพิ่มเติมตามอาการเมื่อพบการติดเชื้อแทรกซ้อนหรือมี ไช้ หรือเมื่อแม่โคมีอาการขาดแคลเซียมหรือโรค ไช้ น้ำนม ติดตามดูแลสุขภาพแม่โคระวังการเกิดมดลูกอักเสบหลังรกค้าง หากพบมดลูกอักเสบ(คือการพบหนองปนเมือกเหม็นเน่าออกมาจากช่องคลอด) ให้ตามสัตวแพทย์ให้การรักษาโดยเร็ว เพื่อไม่ให้มดลูกเสียหายจากการอักเสบด้วยจะมีผลต่อการผสมติดได้มาก และอาจทำให้โคไม่สบาย ถึงตายได้หากการติดเชื้อมีการสร้างสารพิษเข้าสู่กระแสเลือด

แนะนำการป้องกันการเกิดรกค้างในโคโดย ในระยะพักรอคลอด(ประมาณ 2 เดือนก่อนคลอด) ควรปรับสูตรอาหารเพื่อป้องกันการเกิดโรค ไช้ น้ำนม แม่โคระยะรอคลอดต้องไม่อ้วนมากเสริมวิตามินอีและแร่ธาตุซีลีเนียมในอาหารหรือการให้วิตามินเอดีอี 2 สัปดาห์ก่อนคลอด ดูแลการคลอดให้สะอาด ตรวจโรคแท้งติดต่อโคทุกตัวในฝูงปีละอย่างน้อย 1 ครั้ง (โคทุกตัวต้องปลอดโรคนี้) หลังคลอด 12 ชั่วโมงหากพบรกค้างตามสัตวแพทย์ทำการแก้ไขให้เร็วที่สุด

ที่มา: หนังสือ การจัดการสุขภาพและผลผลิตฟาร์มโคนม

อบรมเชิง

Dairy Activities News

ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเลี้ยงโคนม จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “งานส่งเสริมเชิงรุก (Smart Officer)” จำนวน 2 รุ่น ณ ไร่อรุณวิทย์ รีสอร์ท ต.พญาเย็น อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

รุ่นที่ 1 วันที่ 18-19 มิถุนายน 2556

รุ่นที่ 2 วันที่ 25-26 มิถุนายน 2556

